

Μαρτυρολόγιο Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης (+1922)

- **Μνημοσύνη 95 ετών από της Μικρασιατικής Καταστροφής και σχετικές μαρτυρίες για το Χριστομίμητο και Μαρτυρικό τέλος του Εθνοϊερομάρτυρος Αγίου Χρυσοστόμου**

Από τις πλέον αξιόπιστες μαρτυρίες οι οποίες αφορούν στο χριστομίμητο μαρτυρικό τέλος του Εθνοϊερομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Αγίου Χρυσοστόμου (+1922) είναι τα όσα είχε καταγράψει ο τότε Αμερικανός Πρόξενος στη Σμύρνη George Horton στο μνημειώδες πόνημα του, υπό τον τίτλο: «Η μάστιγα της Ασίας», όπου μεταξύ άλλων αναφέρει: *«Η σκιά του εγγίζοντος θανάτου απλωνόταν στο πρόσωπό του και όμως αγωνιζόταν ακόμη για την σωτηρία του ποιμνίου του, «πρέπει να φύγετε», συμβουλεύω τον Ιεράρχη, «κινδυνεύει η ζωή σας. Στην προκυμαία είναι πλευρισμένο ένα αμερικανικό αντιτορπιλικό. Θα σας συνοδεύσω έως εκεί για να επιβιβασθείτε ασφαλώς».*

Ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος, αφού άκουσε την πρόταση του Αμερικανού Προξένου, τον ευχαρίστησε για το ενδιαφέρον του και αρνούμενος του απάντησε: *«Παράδοσις του Έθνους και της Εκκλησίας μας δεν είναι η φυγή εν όψει κινδύνου, αλλ' ο αγών μέχρις εσχάτων και η θυσία. Εάν μεν ο εχθρός φεισθεί του ποιμνίου μου, ποιός θα το περιθάψει; Εάν δε τούτο σφαγεί, πώς ημπορώ να επιζήσω; Είτε το ένα συμβεί, είτε το άλλο, η θέσις μου είναι εδώ, μαζί με το ποίμνιό μου».*

Και πολλοί άλλοι προέτρεπαν τον Μητροπολίτη Χρυσόστομο να εγκαταλείψει την Σμύρνη και να σωθεί. Ο Αρχιεπίσκοπος των Καθολικών της Σμύρνης τον εκλιπαρούσε ν' αναχωρήσει μαζί του, αλλά και ο Γάλλος Πρόξενος του προσέφερε άσυλο στο Γαλλικό Προξενείο ώστε αργότερα να διαφύγει και να σωθεί. Ο Εθνομάρτυρας όμως καθώς βλέπει τα πλήθη του ποιμνίου του να συνωθούνται στην αυλή της Αγίας Φωτεινής, απαντά: *«Να φύγω; Και το ποίμνιό μου αυτό που θα το αφήσω;».*

Στις 27 Αυγούστου πριν παρουσιαστεί στον Νουρεντίν Πασά, ο οποίος μισούσε θανάσιμα τον Χρυσόστομο, όπως γράφει ο βιογράφος του Εθνομάρτυρος Σπύρος Λοβέρδος, *«Εγνουπέτυσεν ως αμαρτωλός εις το ιερόν βήμα, προ του Εσταυρωμένου, και με το ρίγος της θείας προσευχής ηγέρθη ως Όσιος».*

Ο Ευάγγελος Βασιλείου ο οποίος ασχολήθηκε συγγραφικά με τον βίο του Εθνοϊερομάρτυρος Αγίου Χρυσοστόμου, γράφει τα εξής χαρακτηριστικά: *«Ο πιστός Βούλτσος, από την Καλή Βρύση Δράμας, παρέμεινε στο Συνοδικό και είχε την ευκαιρία να περισώσει το Ευαγγέλιο του Δεσπότη. Το βρήκε ανοιχτό στο κεφάλαιο του Κατά Ιωάννη Ευαγγελίου, όπου περιγράφεται η προσαγωγή του Ιησού στον Πιλάτο. Στην επόμενη σελίδα του Ευαγγελίου ο Βούλτσος βρήκε τις τελευταίες λέξεις που έγραψε ο Δεσπότης πριν φύγει: «Συγχωρώ όλους και ζητώ συγχώρεσιν όλων».*

Παρουσιάζουν τον Ιεράρχη στον Νουρεντίν Πασά. Ευθυτενής, παγερός, ολιγόλογος, απτόητος, επτόησε και απογοήτευσε τον αλλόθρησκο «νικητήν». Εκείνος αφού τον έβρισε χυδαία, αφήρεσε το καλυμμαύχιον από την σεπτή κεφαλή του και τον οδήγησε στην πλατεία του Διοικητηρίου όπου κατά παραγγελία είχε συγκεντρωθεί μαινόμενος ο τουρκικός όχλος. *«Δεν θα σε κρίνω εγώ, θα σε κρίνει ο λαός μου».* Με τα λόγια αυτά ο Νουρεντίν παραδίδει το

θύμα του προς σφαγήν... και συνετελέσθη εκεί στην αυλή του Διοικητηρίου η δι' ύβρεων, εμπυσμών, κολάφων και πληγμάτων ευαγγελική σκηνή του μαρτυρικού θανάτου...».

Η Μαρτυρία του Ακαδημαϊκού Γεωργίου Μυλωνά για το Μαρτύριο του Χρυσοστόμου

Το μαρτύριο του Χρυσοστόμου υπήρξε φρικτό. Ο όχλος τον τύφλωσε, αφού του έβγαλε τα μάτια, του ξερίζωσε την κόμη και τα γένια και στην συνέχεια τον διαπόμπευσε, τον ξυλοκόπησε άγρια και κυριολεκτικά τον κατακρεούργησε ως άκακο αρνίον.

Η μαρτυρία – ίσως η μοναδική – που κυριολεκτικώς συγκλονίζει τον αναγνώστη και αφορά το μαρτυρικό και χριστομίμητο τέλος του Αγίου Χρυσοστόμου είναι του Ακαδημαϊκού Γεωργίου Μυλωνά, ο οποίος κατά την έκτακτη συνεδρίαση της Ακαδημίας των Αθηνών, στις 14-12-1982, επί τη συμπληρώσει 60 ετών από της Μικρασιατικής Καταστροφής, εκφώνησε μιά συνταρακτική ομιλία που είναι η προσωπική του μαρτυρία και αποκαλύπτει άγνωστες πτυχές, οι οποίες αφορούν στις τελευταίες μαρτυρικές στιγμές του εθνοϊερομάρτυρος Χρυσοστόμου.

Σε εκείνη την συγκλονιστική ομιλία ο Ακαδημαϊκός Γεώργιος Μυλωνάς, μεταξύ άλλων, ανέφερε και τα εξής: *«Θα μου επιτρέψετε να τελειώσω την ομιλία μου με μία προσωπική μαρτυρία, που για πρώτη φορά εξομολογούμαι.*

Κατά τις τελευταίες ημέρες του Σεπτεμβρίου του 1922 μία ομάδα φοιτητών του International College της Σμύρνης και εγώ βρεθήκαμε φυλακισμένοι σε απαίσιο υπόγειο, σ' ένα από τα μπουντρούμια του Διοικητηρίου της Σμύρνης. Σ' αυτό ήταν ασφυκτικά στριμωγμένοι Έλληνες χριστιανοί αιχμάλωτοι, μάλλον άνθρωποι προορισμένοι για θάνατο. Τις βραδινές ώρες, φύλακες μ' επικεφαλής Τουρκοκρήτα παρελάμβανον θύματα που ετυφεκίζοντο. Στις 5 το απόγευμα της τελευταίας ημέρας του θλιβερού Σεπτεμβρίου, ο Τουρκοκρής εκείνος με διέταξε να τον ακολουθήσω στην αυλή: «Είσαι δάσκαλος;», με ρωτά. «Αυτήν την τιμή είχα», του απαντώ. «Και οι άλλοι που ήσαν μαζί σου είναι φοιτητές;». «Ναι», του λέγω. «Γρήγορα μάζεψέ τους και φέρε τους εδώ». «Ελάτε μαζί μου έξω», λέγω στους συντρόφους μου. «Φαίνεται ότι ήρθε η ώρα μας. Εμπρός με θάρρος».

Ποιά όμως ήταν η έκπληξή μας όταν ακούσαμε τον Τουρκο-κρητικό να λέει: «Δεν θα σας σκοτώσω, θα σας σώσω. Απόψε θα θανατωθούν όλοι όσοι είναι στο μπουντρούμι γιατί έφεραν και άλλους που δεν έχουμε χώρο να τους στοιβάξουμε. Θα σας σώσω σήμερα, γιατί ελπίζω αυτό να με βοηθήσει να λησμονήσω μία τρομερή σκηνή που αντίκρισαν τα μάτια μου, σκηνή στην οποία έλαβα μέρος». Και συνέχισε: «Παρηκολούθησα το χάλασμα του Δεσπότη σας. Ήμουν μ' εκείνους που τον τύφλωσαν, που τον βγάζαν τα μάτια και αιμόφυρτο τον έσυραν από τα γένια και τα μαλλιά στα σοκάκια του Τουρκομαχαλά, τον ξυλοκοπούσαν, τον έβριζαν και τον πετσόκοβαν. Βαθειά εντύπωση μου έκανε και αζέχαστη παραμένει η στάση του. Στα μαρτύρια που τον υπέβαλαν δεν απαντούσε με φωνές, με παρακλήσεις, με κατάρες. Το πρόσωπό του κατάχλωμο, το σκεπασμένο με το αίμα των ματιών του. Το πρόσωπό του είχε εστραμμένο προς τον ουρανό και διαρκώς κάτι ψιθύριζε που δεν ηκούετο πέρα από την περιοχή του. «Ξέρεις εσύ, δάσκαλε, τι έλεγε;». «Ναι, ξέρω», του απήντησα. «Έλεγε, Πάτερ Άγιε, άφες αυτοίς, ου γαρ οίδασι τι ποιούσι». «Δεν σε καταλαβαίνω, δάσκαλε, μα δεν πειράζει. Από καιρού σε καιρό, όταν μπορούσε, ύψωνε κάπως το δεξί του χέρι και ευλογούσε τους διώκτες του. Κάποιος πατριώτης μου αναγνωρίζει την χειρονομία της ευλογίας, μανιάζει, μανιάζει, και με το τρομερό μαχαίρι του κόβει και τα δύο χέρια του Δεσπότη. Εκείνος σωριάστηκε στη ματωμένη γη με στεναγμό που φαινόταν ότι ήταν μάλλον στεναγμός ανακουφίσεως παρά πόνου. Τόσο τον λυπήθηκα τότε που με δύο σφαίρες στο κεφάλι τον αποτελείωσα. Αυτή είναι η ιστορία μου. Τώρα που σας την είπα, ελπίζω πως θα ησυχάσω. Γι'

αυτό σας χάρισα τη ζωή». «Και πού τον έθαψαν;» ρώτησα με αγωνία, «κανείς δεν ξέρει που έρριξαν το κομματιασμένο του κορμί».

Η παραπάνω συνταρακτική μαρτυρία του Ακαδημαϊκού Γεωργίου Μυλωνά αποδεικνύει περίτρανα ότι ο Εθνοϊερομάρτυρας Μητροπολίτης Σμύρνης Άγιος Χρυσόστομος (+1922) εμαρτύρησε και εθυσιάσθη κατά χριστομίμητο τρόπο ως αθλητής πίστεως Χριστού.

Η δε Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος στη τακτική συνεδρία αυτής, κατά την 4η Νοεμβρίου 1992, ανεκήρυξε Αυτόν ως Εθνοϊερομάρτυρα και Άγιο και όρισε ως ημέρα της ιεράς μνήμης του, την Κυριακή προ της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού.

Οι δυο τελευταίες επιστολές του Εθνοϊερομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Αγίου Χρυσοστόμου (+1922)

Με αφορμή τα τραγικά γεγονότα του Αυγούστου του 1922 οι δύο επιστολές του Σμύρνης Χρυσοστόμου αποτελούν το κύκνειο άσμα του για την επερχόμενη Μικρασιατική Καταστροφή.

Ο Άγιος Εθνοϊερομάρτυς Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος ολίγες ημέρες προ της επερχόμενης Μικρασιατικής Καταστροφής έγραψε και απέστειλε δύο επιστολές, μία προς τον Βασιλέα Κωνσταντίνο (21 Αυγούστου 1922) και μία προς τον Εθνάρχη Ελευθέριο Βενιζέλο (25 Αυγούστου 1922), τις οποίες δημοσιεύουμε στο παρόν άρθρο μας. Το κείμενο των δύο επιστολών έχει ως εξής:

1) Η επιστολή προς τον Βασιλέα Κωνσταντίνο:

«Μεγαλειότατε Βασιλεύ των Ελλήνων,

Η κρίσιμη ώρα εσήμανε, ο καιρός των μεγάλων αποφάσεων ήγγικεν! Κάθε χρονική στιγμή η οποία παρέρχεται, βυθίζει σύμπαντα τον Ελληνισμό και συμπαρασύρει στην άβυσσο της καταστροφής, όπως είναι φυσικό, και το ελληνικό κράτος και την τεταγμένη υπό της βασιλείας σας θεόθεν ευλογημένη δυναστεία.

Δεν ήταν δυνατόν να γίνει διαφορετικά και συνέβη εκείνο που ήταν φυσικό να συμβεί. Με έναν μαινόμενον άξιον αγχόνης και ανασκολωπισμού Στεργιάδη, στον οποίο η Βουλή των Ελλήνων κατ' αδιανόητο τρόπο έδωσε δικαιώματα υπερβασιλικά και υπεραυτοκρατορικά. Αυτός εποδοπάτησε τους φιλελευθέρους και φιλοδικαίους ελληνικούς νόμους και ανεστήλωσε ως υπέρτατο νόμο την αυθαίρετη και τυραννική γνώμη του και μαινόμενος και τυφλός ορίστηκε να οδηγήσει στην γη της Επαγγελίας τον επί πεντακόσια έτη υπό σκληράν δουλείαν ταλαιπωρηθέντα εκλεκτόν λαόν του Θεού και τον οδήγησε ασφαλώς και λίαν ταχέως στην καταστροφή και στην απόλυτη δουλεία τρις χειρότεραν από εκείνη η οποία προήλθε από την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως. Αυτό θα συνέβαινε και συνέβη.

Διότι οργή δαιμόνων καθοδηγούσα τον απαίσιον τούτον δήμιον, τον νεκροθάπτην του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας, και μετατρέπουσα αυτόν τον ατάσθαλο και φλύαρο και μωρό άνθρωπο σε τυφλό και επικίνδυνον, ώστε όχι μόνον δεν ανεχόταν των σωφρόνων και των κάλλιστα τα πράγματα μελετησάντων τις ομιλίες και συναναστροφές, αλλά και τις συνετές υποδείξεις και αποφάσεις της υψίστης εθνικής αντιπροσωπείας ούτε καν ν' ακούσει παρεδέχετο.

Αναίσθητος όντας, προ των συντελουμένων μεγάλων θλιβερών γεγονότων, ένα μόνον ε γνώριζε, να φλυαρεί αδιάκοπα και απορροφημένος μέσα στον αυτοθουμασμό του να νομίζει

τα φλυαρήματά του ως χρησμούς και νόμους του σοφού Σόλωνος, και να χειροδικεί και να φυλακίζει και να εξορίζει και να δέρει και να απαγχονίζει.

Ωσάν να μην ήταν αρκετός αυτός ο παράφρων να καταποντίσει το εθνικόν σκάφος ανοίγοντας μόνος του τις οπές στο κύτος του σκάφους προς όφελος των Τούρκων κάθε ώρα και στιγμή διά των αφρόνων χειρών και ενεργειών του, εφρόντισε να έχει και άλλον συνεργάτην εξ' ίσου με αυτόν παράφρονα, τον Αρχιστράτηγον Χατζανέστην, αντί του απλού, πλην τιμίου στρατιώτου Παπούλα, τον οποίο κατεσυκοφάντησε και κατεσυνέτριψε. Αυτοί οι Ιούδες είναι χειρότεροι των Τούρκων.

Όμως οι μεγάλες αποφάσεις είναι άνευ αναβολής. Αναγκαίον είναι να κληθεί ως πηδαλιούχος του εθνικού σκάφους της επισήμου ελληνικής Πολιτείας ο Βενιζέλος, ο οποίος έχει την πάγκοινη ευρωπαϊκή υπόληψη. Να απομακρυνθούν αμέσως από την αγία γη της Ιωνίας οι προδότες και δήμιοι όλων μας, Στεργιάδης και Χατζανέστης. Να ανατεθεί η διοίκηση του ενδόξου στρατού μας στον Παπούλα, ο οποίος πρέπει να παραλάβει ως συνεργάτες του όλους τους αξιωματικούς κάθε πολιτικής αποχρώσεως από την Αθήνα και την Κωνσταντινούπολη.

Μεγαλειότατε,

Να κηρύξετε πανστρατίαν. Να συγκεντρωθεί όλη η μάχιμη δύναμη της χώρας στην Σμύρνη και την Ερυθραία Χερσόνησο και να γίνει η αρχή νέων ελληνικών πολέμων κατά της βαρβαρότητας της Ασίας, διότι δεν πρέπει να λανθάνει της Υμετέρας Μεγαλειότητος, ότι εάν άπαξ εκκενώσουμε την Μικρά Ασία και μάλιστα υπό τοιούτους ατιμωτικούς όρους, μοιραίως θα αναγκασθούμε να εγκαταλείψουμε και την Θράκη μας και να φέρουμε τα σύνορά μας μέχρι Νέστου και Καβάλας και Κύριος ο Θεός οίδη εάν και μέχρις εκεί θα μπορέσουμε να σταθούμε.

Υποκλίνομαι ευλαβώς προ της θεοφρουρήτου Υμετέρας Μεγαλειότητος. Καταφιλώ και ευλογώ Υμάς.

Εν Σμύρνη, τη 21η Αυγούστου 1922.

+ Ο Σμύρνης Χρυσόστομος».

2) Η επιστολή προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο:

«Αγαπητέ φίλε και αδελφέ κ. Ελευθέριε Βενιζέλε,

Επέστη η μεγάλη στιγμή της μεγάλης εκ μέρους σας χειρονομίας. Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας, το ελληνικόν κράτος, αλλά και σύμπαν το ελληνικόν έθνος καταβαίνει πλέον στον ανθρωποφάγον Άδη, από του οποίου καμμία πλέον δύναμη δεν θα μπορέσει να το αναβιβάσει και να το σώσει.

Της αφαντάστου αυτής καταστροφής βεβαίως αίτιοι είναι οι πολιτικοί και προσωπικοί σας εχθροί, πλην και εσείς φέρετε μέγιστον της ευθύνης βάρος για τις δύο πράξεις σας: Πρώτον, διότι απεστείλατε στην Μικρά Ασία ως Ύπατο Αρμοστή (εννοεί τον Στεργιάδη) έναν παράφρονα και εγωϊστή, φλύαρο, απορροφημένο στον αυτοθουμασμό του, ο οποίος εξορίζει και φυλακίζει όλα τα υγιή και σώφρονα στοιχεία του τόπου, τα οποία δεν μπορούσε ν' ανεχθεί μέσα στο φρενοκομείο του νούς του. Τώρα, στο τέλος, μας αποδίδει τους πικρούς καρπούς της καταστροφής του μικρασιατικού λαού για να τους θερίσουμε και να τους γευθούμε.

Και δεύτερον, διότι πριν αποπερατώσετε το έργον σας και θέσετε την κορωνίδα και το επιστέγασμα επί του ανεγερθέντος αφαντάστως ωραίου και μεγαλοπρεπούς δημιουργήματός σας, της καταθέσεως των θεμελίων της περικλεεστάτης ποτέ βυζαντινής μας αυτοκρατορίας, είχατε την ατυχή και ένοχη έμπνευση να διατάξετε εκλογές κατά τις παραμονές της ιστορικής εισόδου σας στην Κωνσταντινούπολη και της καταλήψεως αυτής υπό του ελληνικού στρατού

προς εκτέλεση και εφαρμογή των όρων της ήδη, δυστυχώς, καταργηθείσης Συνθήκης των Σεβρών.

Αλλά γέγονεν, ό γέγονεν. Ακόμη υπάρχει καιρός, αν όχι να σωθεί η Συνθήκη των Σεβρών, αλλά τουλάχιστον να μη καταστραφεί τελείως το ελληνικόν έθνος διά της απωλείας όχι μόνον της Μικράς Ασίας, αλλά και της Θράκης και ίσως και της ίδιας της Μακεδονίας. Και επειδή οι καιροί ου μενετοί πλέον, έκρινα καθήκον μου απαραίτητο, να δράσω εν μέσω της γενικής κινήσεως της παγκοίνου εδώ συμφοράς μας.

Και πρώτον μεν έγγραφα με ημερομηνία 21 Αυγούστου προς τον ευρισκόμενον στον ελληνικό θρόνον Κωνσταντίνο να προβεί στις μεγάλες αποφάσεις μεταξύ των οποίων πρωτίστη θεωρώ την ανάληψη της πηδαλιουχίας του ελληνικού σκάφους από εσάς που έχετε την πάγκοινη ευρωπαϊκή υπόληψη, την παράδοση της διοικήσεως του στρατού στους εκδιωχθέντες αξιωματικούς της Εθνικής Αμύνης, οι οποίοι γνωρίζουν πως ανασυντάσσεται κατεστραμμένος στρατός και οδηγείται στη νίκη, και τέλος την άμεση εκδίωξη από την Σμύρνη του Στεργιάδου και Χατζανέστη.

Έκρινα δε προ παντός απαραίτητο από τις φλόγες της καταστροφής μέσα στις οποίες πάσχει ο Μικρασιατικός Ελληνισμός, να απευθύνω την υστάτη έκκληση προς την φιλογενή και μεγάλη ψυχή σας και να σας είπω δύο λέξεις. Πάντως, ζήτημα είναι, όταν το παρόν γράμμα να αναγινώσκεται από εσάς, εάν υπάρχουμε πλέον στην ζωή, προοριζόμενοι κατά τις ανεξερεύνητες βουλές της θείας Πρόνοιας εις θυσίαν ή μαρτύριον;

Εάν για να σώσετε την Ελλάδα, εκρίνατε καθήκον σας να είστε ο ηγέτης του επαναστατικού κινήματος της Θεσσαλονίκης, μη διστάσετε και τώρα να πραγματοποιήσετε και εκατό τέτοια κινήματα, προκειμένου να σώσετε ολόκληρο τον Μικρασιατικό και Θρακικό Ελληνισμό, ο οποίος τόση θρησκευτική λατρεία τρέφει για Εσάς.

Δεν είναι ανάγκη ο Ελληνισμός αυτός και οι περιοχές αυτές μαζί με την Κωνσταντινούπολη να ενωθούν με την Μητέρα Ελλάδα, διότι το όνειρο αυτό απεμακρύνθη από εμάς τουλάχιστον για εκατό έτη, αλλά σπεύσατε να υψώσετε πανταχού την επιβλητική φωνή Σας προκειμένου οι περιοχές αυτές να αποτελέσουν ένα αυτόνομο ανατολικό χριστιανικό κράτος, έστω υπό την κυριαρχία του Σουλτάνου και με Ύπατο Αρμοστή την δική Σας περιουστάτη κορυφή.

Είναι η μόνη και ενδεδειγμένη λύση, η οποία θα θέσει τέρμα στις συμφορές των κατοίκων της Ανατολής και θα δώσει την ησυχία και την ειρήνη στην ευρωπαϊκή διπλωματία, διότι για όλους τότε θα υπάρχει τόπος και τρόπος εκμεταλλεύσεως των ανεκμετάλλεπτων πηγών του πλούτου της τόσο υπό του Θεού ευνοηθείσης και ευεργετηθείσης, αλλά και τόσο οικτρώς κακοδαιμονούσης πλουσίας και ευδαίμονος αυτής χώρας.

Και τώρα, φίλτατε αδελφέ, Σε μόνον θεωρούμε τον από μηχανής Θεόν, Σε βράχον, Σε ελπίδα, Σε σωτήρα και Μεσσίαν Μας. Περίζωσε την ρομφαία του λόγου Σου και κατευοδού προς εμάς και κόψε τον άλυτο για την διπλωματία μέχρι σήμερα δεσμό του Ανατολικού Ζητήματος.

Πίπτω επί του τραχήλου Σου και σε περιλούω με άπειρα φιλήματα σεβασμού και αγάπης.

Εν Σμύρνη, τη 25η Αυγούστου 1922.

+ Ο Σμύρνης Χρυσόστομος».